

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти

заочна форма

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань

22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність

229 «Громадське здоров'я»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Громадське здоров'я»

Другого /магістерського/ рівня вищої освіти

Курс 2-й

Силабус навчальної дисципліни розглянуто
на засіданні кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем громадського здоров'я

Протокол від.

“29” червня 2022 року № 14

Протокол від.

“30” червня 2022 року № 10

Завідувач кафедри

(підпис)

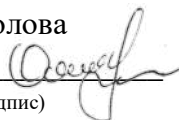

проф. В.А. Огнєв

(прізвище та ініціали)

Голова

(підпис)

проф. В.А. Огнєв

(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Огнев Віктор Андрійович, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, д.мед.н., проф.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

2. Мельниченко Олександр Анатолійович, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, д. держ. упр., проф.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

3. Чухно Інна Анатоліївна, доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к. держ. упр., доц.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

4. Нестеренко Валентина Геннадіївна, доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к. мед.наук.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

1. Дані про викладачі, що викладають дисципліну

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Огнєв Віктор Андрійович , д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика, Організація медико-соціального наукового дослідження, Комунікація в сфері охорони здоров'я Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk АСУ: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4918 ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7319-1424 Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208735130
Контактний телефон	+38-099-95-47-120, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	va.ohniev@knmu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Бєлєвцова Яна Сергіївна доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н.
Контактний тел.	057-707-73-20
E-mail:	ys.belevtsova@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Нестеренко Валентина Геннадіївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н.
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше	Громадське здоров'я, public health, менеджмент охорони здоров'я, проєктний менеджмент; Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk АСУ: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=1039 ORCID : 0000-0002-3773-9525
Контактний телефон	+38-095-30-71-170, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	vh.nesterenko@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу

Консультації	Четвер 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Чухно Інна Анатоліївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.держ.упр., доцент,
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біостатистика, громадське здоров'я, якість освіти, соціально-економічний розвиток територій, інновації в управлінні та економіці, управління та фінансування в сфері охорони здоров'я Сайт університету: https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-gromadskogo-zdorov-ya-ta-upravlinnya-ohoronoyu-zdorov-ya/ АСУ: http://31.128.79.157:8080/self/general-info Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=43 ORCID: 0000-0003-1661-5328
Контактний телефон	707-72-02; 0939424466
Корпоративна пошта викладача	ia.chukhno@knmu.edu.ua
Консультації	Середа, 16.00-17.00
Локація	Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, ННІ ЯО

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Проектний менеджмент» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Громадське здоров'я» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 229 «Громадське здоров'я»

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Дисципліна «Проектний менеджмент» включає в себе ознайомлення здобувачів вищої освіти з інформацією опанування вмінь та навичок щодо основних понять та категорій менеджменту, особливостей менеджменту в охороні громадського здоров'я, пов'язаних з надзвичайною соціальною значущістю сфери, сутністю управління як процесу та технологічними, функціональними й соціально-психологічними аспектами менеджменту, правовими основами менеджменту охорони громадського здоров'я, отримання знань та навичок їх практичного використання щодо методів, технологій, інструментів та напрямів ефективного менеджменту в громадському здоров'ї. Громадське здоров'я є надзвичайно важливою соціально-економічною сферою життя суспільства та фактором забезпечення стабільності і зростання держави. В сучасних умовах, з урахуванням сучасних тенденцій громадського здоров'я у світі та в нашій державі оволодіння майбутніх фахівців базовими знаннями з менеджменту організації громадського здоров'я є необхідною умовою їх подальшої успішної професійної діяльності та адаптації в професійному середовищі, виконання робочих завдань та досягнення цілей, що ставляться державними та міжнародними нормативними та програмними документами до системи громадського здоров'я держави, яка перебуває наразі на шляху свого становлення.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: теоретичні та практичні основи менеджменту та особливості менеджменту охорони громадського здоров'я.

Міждисциплінарні зв'язки: «Проектний менеджмент» інтегрується з дисциплінами: «Організація охорони здоров'я», «Управління якістю в сфері охорони здоров'я», «Політика в галузі охорони здоров'я», «Економіка і фінансування охорони здоров'я», «Організація протиепідемічних заходів», а також «Основи громадського здоров'я», «Глобалізація та її вплив на соціальні процеси та громадське здоров'я», «Комунікації в сфері громадського здоров'я», «Епідагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення»

Навчальна дисципліна належить до обов'язкових дисциплін.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації навчально-виховного процесу вищої освіти.

Пререквізити вивчення дисципліни передбачає вивчення основних понять та категорій менеджменту, опанування знань з теоретичних основ менеджменту: термінологія, закони, методи, принципи і форми управління; вивчення особливостей менеджменту в охороні громадського здоров'я; формування комплексного, системного підходу щодо вирішення питань управління організаціями у сфері громадського здоров'я, розробки та впровадження інтервенцій в громадському здоров'ї; закладення теоретичні основ для вивчення та практичного застосування знань з правових, технологічних, функціональних, організаційних, економічних та соціально-психологічних засад управління в сфері громадського здоров'я; формування основ управлінського мислення; формування знань та навичок щодо організації праці та робочого місця менеджера, ефективного використання власного часу та розвитку професійного потенціалу; формування базових знань та навичок із застосування методології проектного менеджменту в управлінні у сфері громадського здоров'я; напрацювання здатності до розуміння та аналізу змісту та ефективності управлінського впливу, вміння застосовувати знання з організації комунікаційних процесів та управління змінами для їх покращення.

Постреквізити.

Для успішного проходження курсу здобувачеві необхідно вчасно виконувати всі завдання викладача, при виявленні питань чи проблем з їх виконанням завчасно звертатися до викладача.

Вивчення дисципліни завершується диференційованим заліком, тому в процесі вивчення різних тем здобувачам доцільно звертати увагу на питання, що виносяться на нього.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент охорони громадського здоров'я» є Оволодіння сучасними знаннями з теоретичних основ менеджменту взагалі та управління в системі громадського здоров'я зокрема, а також практичних навичок застосування

методів, технологій, інструментів та напрямів здійснення ефективного менеджменту в громадському здоров'ї.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

– вивчити та зрозуміти: понятійний апарат науки менеджмент; особливості управління системою в сфері громадського здоров'я; технологічні, функціональні, соціально-психологічні та правові аспекти менеджменту; методи та інструменти прийняття управлінських рішень, їх види і особливості застосування; базові організаційні структури та основи організаційного проектування; основи організації праці менеджера та само менеджменту; методи та засоби управління колективом організацій у сфері громадського здоров'я; сутність комунікацій, їх значення в управлінні та підходи до здійснення; основи проектного менеджменту та можливості їх застосування в управлінні у сфері громадського здоров'я; базові засади управління змінами.

– навчитися: оперувати основними поняттями та категоріями у сфері менеджменту; розуміти та застосовувати при розробці та здійсненні управлінського впливу технологічні, функціональні, соціально-психологічні та організаційно-правові аспекти менеджменту; визначати тактику керівника під час прийняття та реалізації управлінського рішення; визначати та розвивати організаційні структури; підвищувати ефективність процесу управління у закладі охорони здоров'я; використовувати різні підходи, методи та інструменти управління персоналом; налагоджувати ефективні комунікації всередині організації та із зовнішнім середовищем організації; організовувати власну ефективну роботу у якості керівника у сфері громадського здоров'я; застосовувати підходи самоменеджменту в практичній діяльності; застосовувати елементи проектного менеджменту в професійній діяльності; здійснювати розробку, аналіз та впровадження заходів з ефективного управління змінами в організації чи на популяційному рівні.

1.3. Компетентності та результати навчання, згідно з вимогами стандарту та освітньо-професійної програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти *компетентностей*:

- інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

- спеціальні (фахові, предметні):

- здатність визначати пріоритети громадського здоров'я, проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації;
- здатність розробляти і пропонувати науково обґрунтовані варіанти стратегій, політик та заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення, а також оцінювати їх ефективність;
- здатність організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням

міжсекторального підходу;

– здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження;

– здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів;

– здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу;

– здатність розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я;

– здатність застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я;

– здатність здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я;

– здатність виконувати управлінські функції та організувати надання послуг у сфері громадського здоров'я, забезпечувати контроль за якістю послуг, що надаються на належному рівні.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в сфері охорони здоров'я на відповідній посаді.

ПРН 2 – знання у сфері громадського здоров'я та організації системи охорони здоров'я, розробки і впровадження належних заходів забезпечення здоров'я населення.

ПРН 4 – Визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії, які спрямовані на покращення галузі охорони здоров'я.

ПРН 5 – Організувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу.

ПРН 9 – Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з впливом на здоров'я населення детермінант навколишнього середовища (фізичних, радіаційних, хімічних, біологічних та виробничих) та організувати відповідні заходи, спрямовані на захист здоров'я населення.

ПРН 10 – Оцінювати вплив соціальних детермінант та основних індивідуальних детермінант здоров'я, розробляти відповідні заходи з метою збереження та зміцнення здоров'я населення.

ПРН 11 – Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

ПРН 12 – Розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації.

ПРН 13 – Розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї.

ПРН 14 – Здійснювати аналіз ефективності розроблених процедур, інтервенцій, стратегій та політик в сфері громадського здоров'я.

ПРН 15 – Розробляти та впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін на основі міжсекторального підходу.

ПРН 16 – Виконувати управлінські функції та організувати надання якісних послуг у сфері громадського здоров'я.

ПРН 17 – Здійснювати адвокацію, комунікацію та соціальну мобілізацію у сфері громадського здоров'я, підтримувати лідерство та залучати і посилювати спільноти з метою збереження і зміцнення здоров'я населення.

ПРН 18 – Визначати та аргументувати перспективні напрями власної наукової роботи

ПРН 19 – Презентувати результати власних досліджень у формі доповідей, презентацій та наукових публікацій державною та англійською мовами.

ПРН 20 – здатність розширювати розуміння засад сфери громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня та реалізовувати заходи, спрямовані на розвиток кадрового потенціалу

ПРН 21 – здатність здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я.

ПРН 22 – схильність критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері громадського здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальний навичок (Soft skills):**

толерантність, емпатія, вміння налагоджувати співробітництво з пацієнтом/клієнтом, колегами, проявляти лідерські якості, працювати в критичних умовах та логічно і системно мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Нормативна
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 229 «Громадське здоров'я» (шифр і назва)	Рік підготовки: 2-й
		Семестр 1-й
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 22 самостійної роботи здобувача - 98	Освітній ступінь: другий (магістерський) ОПП: Громадське здоров'я	Лекції 6 год.
		Практичні, семінарські 16 год.
		Самостійна робота 98 год.
		Індивідуальні завдання год.
		Вид контролю: Диф.залік

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні засади менеджменту. Сутність та історичні етапи розвитку науки управління	1
2	Основи менеджменту в охороні громадського здоров'я	1
3	Управління як процес. Технологічні та функціональні аспекти управління	1
4	Соціально-психологічні аспекти управління	1
5	Основи проектного менеджменту	2
	Всього лекційних годин	6

2.2.2 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи менеджменту в охороні громадського здоров'я	1
2	Управління як процес. Технологічні та функціональні аспекти управління.	1
3	Соціально-психологічні аспекти управління	1
4	Правові основи менеджменту охорони громадського здоров'я	1
5	Прийняття та реалізація управлінського рішення.	2
6	Управління персоналом	2
7	Організація праці менеджера	2
8	Самоменеджмент.	2
9	Основи проектного менеджменту	2
10	Управління змінами	1

	Підсумковий контроль	1
	Всього годин практичних занять	16

2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні засади менеджменту. Сутність та історичні етапи розвитку науки управління. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	8
2	Основи менеджменту в охороні громадського здоров'я Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Опрацювання нормативно-правових документів.	8
3	Управління як процес. Технологічні та функціональні аспекти управління. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	6
4	Соціально-психологічні аспекти управління Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	8
5	Правові основи менеджменту охорони громадського здоров'я Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Опрацювання нормативно-правових документів.	8
6	Прийняття та реалізація управлінського рішення. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	8
7	Індивідуальні та колективні управлінські рішення Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	8
8	Організаційні структури управління Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	8
9	Управління персоналом Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	8
10	Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	2
11	Організація праці менеджера Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	8
12	Самоменеджмент. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4
13	Основи проектного менеджменту Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	8
14	Управління змінами Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	6
	Всього годин самостійної роботи здобувача освіти	98

Методи навчання: При вивченні навчальної дисципліни «Проектний менеджмент»

передбачається застосування як традиційних (лекції, семінари), так і інтерактивних (обговорення в малих групах, реферати, круглі столи, участь в науково-практичних конференціях) форм проведення занять з використанням сучасних технічних засобів.

Проведення практичних занять, виконання самостійних та індивідуально-творчих завдань планується з урахуванням обраних тем.

Методи контролю

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності здобувачів вищої освіти підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами вищої освіти для тих тем, які здобувач вищої освіти опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами навчальної роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами пізнавальної діяльності: аудиторна і позааудиторна робота, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, а також за результатами підсумкового контролю.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти за ЕСТС організації навчального процесу (диференційного залік)

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами вищої освіти кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ЗНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Підсумковий бал за ЗНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за загальну навчальну діяльність (ЗНД) у багатобальну шкалу, для дисциплін, що завершуються диференційованим заліком проводиться відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Проведення та оцінювання диференційованого заліку

Диференційований залік - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні

практичних завдань.

Крім того, диференційований залік передбачає наступні контрольні елементи:

1.Вирішення пакету тестових завдань, що охоплює програму з дисципліни, включає тестові завдання з бази тестових завдань «Крок» за попередні 5 років. Критерій оцінювання – **90%** вірно вирішених завдань. Тестові завдання, що виносяться на семестровий контроль (СК) повинні бути розглянуті в повному обсязі на практичних заняттях з роз'ясненням їх навчальної сутності;

2.Завдання щодо оцінювання теоретичних знань за всіма темами дисципліни за таблицями: 4 та 7 «Критерії бального оцінювання теоретичних знань» та «Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті».

Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому практичному занятті

З урахуванням особливостей дисципліни диференційований залік проводиться у формі оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань у день диференційованого заліку.

Таблиця 4

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з дисциплін

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна

«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Кафедрою обрано підхід до оцінювання освоєння практичних навичок та теоретичних знань (табл. 7).

Таблиця 7

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 20 балів; «4» - 18 19балів; «3» - 12-17 балів.
1	20	18	12		
2	20	18	12		
3	20	18	12		
4	20	18	12		
	80	65	50		

Кафедрою обрано підхід до оцінювання освоєння практичних навичок та теоретичних знань (табл. 6).

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне балів ЗНД, які переводяться у 120-бальну шкалу ЕСТС (табл.1) з додаванням балів, одержаних безпосередньо на диференційованому заліку.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти т може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами іспиту - 80 балів. Мінімальна кількість балів становить 120, у тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 70 та за результатами іспиту – 50 балів.

Технологія оцінювання дисципліни.

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо під час диференційованого заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ЗНД та диференційованого заліку і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЄСТS наведена у таблиці 3

**Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою,
чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та диференційований залік.

Здобувачам вищої освіти, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін виставляється оцінка **Fx**, якщо вони були допущені до складання диференційованого заліку, але не склали його. Оцінка **F** виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання диференційованого заліку.

3.5. Питання до диференційованого заліку:

1. Загальні поняття та визначення: менеджмент, менеджер, організація, рівні управління тощо
2. Історичні етапи розвитку менеджменту.
3. Наукові школи менеджменту.
4. Підходи до управління: кількісний, процесний, системний, ситуаційний.
5. Стилi та методи управління.
6. Вимоги до сучасного менеджера. Ролі менеджера.
7. Громадське здоров'я як система і об'єкт управління.
8. Особливості управління в сфері громадського здоров'я.
9. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.
10. Соціальна відповідальність системи громадського здоров'я та соціальна ефективність управління в ній.
11. Етика в діяльності керівника різного рівня управління.
12. Роль керівника в діяльності організацій у сфері громадського здоров'я. Використання сучасних підходів щодо оптимізації управління в сфері охорони здоров'я.
13. Процесний підхід до управління. Його реалізація в сучасному менеджменті.
14. Характеристика основних функцій управління.
15. Планування – поняття про стратегію, мету, характеристика планів для різних рівнів управління в громадському здоров'ї.
16. Розподіл праці при управлінні в сфері громадського здоров'я.
17. Особливості управлінської праці. Технології управлінської діяльності.
18. Особливості управлінської праці. Функціональні особливості здійснення управлінської діяльності.
19. Психологічні особливості теорії поведінки особистості. Поведінка особистості в групі.
20. Внесок школи людських відносин та поведінкових наук в сучасний менеджмент. Психотипи людини та їх значення в менеджменті.
21. Роль особистості та особистісного в забезпеченні ефективного управління організацією або сферою. Соціально-психологічні інструменти управління.
22. Особистісні якості керівника як передумова ефективного менеджменту. Риси ефективного керівника.
23. Лідерство як умова ефективного менеджменту в сучасних умовах.
24. Основні нормативно-правові документи у сфері громадського здоров'я. Міжнародні правові документи в сфері громадського здоров'я.

25. Нормативно-правове поле діяльності Центру громадського здоров'я, його повноваження та сфера відповідальності.
26. Поняття про організаційно-правові форми здійснення господарської діяльності. Їх види та особливості. Застосовуваність різних організаційно-правових форм господарювання в сфері громадського здоров'я.
27. Управлінські рішення: їх сутність.
28. Сутність процесу прийняття управлінських рішень. Управлінські рішення як продукт управлінської діяльності.
29. Види управлінських рішень та їх класифікація.
30. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.
31. Методи прийняття управлінських рішень.
32. Умови та чинники, які впливають на прийняття управлінського рішення. Особливості прийняття рішень в охороні здоров'я.
33. Організація виконання управлінських рішень. Типи контролю, характеристика етапів процесу контролю в охороні здоров'я.
34. Сутність та відмінності індивідуальних та колективних управлінських рішень. Методи та прийоми прийняття індивідуальних та колективних управлінських рішень.
35. Види організаційних структур.
36. Централізація та децентралізація влади в організації.
37. Формування організаційних структур управління організаціями в сфері громадського здоров'я. Види зв'язків при управлінні в сфері громадського здоров'я.
38. Поняття про посадові інструкції.
39. Сутність персоналу та кадрового забезпечення.
40. Управління персоналом: суть, завдання, основні принципи та методи.
41. Кадрова політика. Організаційне забезпечення управління персоналом.
42. Кадрове планування. Форми та методи комплектування організації персоналом. Професійний розвиток та навчання персоналу. Розвиток кар'єри та адаптація персоналу.
43. Організація робочого місця та використання робочого часу. Оцінка, оплата й мотивація персоналу.
44. Значення інформації в менеджменті у сфері громадського здоров'я. Сутність та види управлінських комунікацій.
45. Канали передачі інформації. Класифікація інформаційних повідомлень та методи їх оцінювання якості. Перешкоди передачі інформації та можливі заходи щодо їх усунення або зменшення.
46. Проблеми управління інформаційними потоками. Поняття про документообіг в сфері охорони здоров'я.
47. Сучасні методи передачі інформації в роботі керівника в сфері громадського здоров'я.
48. Зв'язки з громадськістю у сфері громадського здоров'я. PR. Публічні виступи.
49. Сутність організації робочого місця менеджера. Оснащення робочого місця. Планування робочого місця менеджера та використання технічних засобів управління.
50. Наради та переговори.
51. Планування робочого часу та визначення пріоритетів. Делегування повноважень.
52. Сутність самоменеджменту та можливості його застосування. Тайм-менеджмент. Психологічні основи управління часом в діяльності керівника в сфері громадського здоров'я.
53. Управління персональним професійним зростанням: планування, впровадження та контроль.
54. Використання сучасних методів управління самоосвітою протягом життя.
55. Особливості проектного менеджменту. Проект як об'єкт управління.
56. Типологізація і класифікація проектів. Основні характеристики та характерні ознаки проекту.
57. Зацікавлені сторони (учасники) проекту. Життєвий цикл проекту.
58. Зміни в організації: сутність, поняття, етапи. Опір змінами, характерні причини опору змінами.
59. Планування змін. Стратегічний менеджмент в ході впровадження змін. Управління процесом змін. Роль керівника в процесі впровадження змін.
60. Особливості впровадження змін в управління охороною громадського здоров'я.

3.7. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні): здобувачів вищої освіти під керівництвом викладача з дисципліни «Менеджмент охорони громадського здоров'я» проводиться протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем і проблем та підготовки конспектів, доповідей за ними; вивчення нормативних документів, рекомендованих для вивчення різних тем дисципліни; виконання індивідуальних завдань (аналітичних, ситуаційних, пошукових).

Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання повинні виконати індивідуальне завдання і надіслати його на перевірку викладачеві (на e-mail) не пізніше, ніж за 10 днів до початку навчальної сесії.

Завдання (теми) для індивідуальної роботи здобувачі обирають із запропонованого переліку. Також здобувачі можуть самостійно запропонувати тему для виконання індивідуального завдання, спираючись на сферу своїх наукових інтересів або практичної діяльності, при цьому вони мають узгодити її з викладачем.

Критерії оцінювання індивідуального завдання. Робота повинна мати обсяг 10-16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань. Робота має бути структурована та містити перелік використаних літературних джерел, оформлений відповідно до існуючих вимог. Робота має бути подана на перевірку у визначені строки.

Невідповідність змісту, занадто великий або малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам до оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки або ж повернення роботи на доопрацювання.

3.8. Правила оскарження оцінки

Правила оскарження оцінки регламентовані в «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету», затвердженому наказом ХНМУ № 252 від 30.09.2020

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою дисципліни. Якщо здобувач пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

У разі, якщо здобувач не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо здобувач не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку здобувач має перескласти викладачеві у вільний час викладача і здобувача, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості здобувачів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема, очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика академічної доброчесності

5.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

5.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

5.2.1. об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь студентів (здобувачів вищої освіти);

5.2.2. дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;

5.2.3. здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

5.2.4. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

5.2.5. інформування здобувачів вищої освіти об основних критеріях виявлення плагіату та відповідальності за його використання;

5.2.6. проведення заходів серед студентів із запобігання випадків плагіату.

5.2.7. надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

5.3. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти передбачає:

5.3.1. використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та правильно посилатися на них;

5.3.2. дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо.

5.3.3. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

5.3.4. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

5.3.5. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

5.4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- *фабрикація* – вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- *стискування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;;
- *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі, отримання плати за поселення до гуртожитків, дозволу на використання матеріально-технічної бази Університету (якщо це не передбачає перелік платних послуг);
- *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.
- *залучення підставних осіб* до списку авторів наукової (творчої) або навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань;
- *примусові благодійні внески та примусова праця* – примус учасників академічного процесу сплачувати гроші або виконувати певну працю під загрозою зумисно завдати шкоди інтересам та правам здобувача освіти у навчанні чи інших питаннях.
- *виникнення ситуацій, які спричинили конфлікт інтересів* – реальна та потенціальна суперечність між особистими, майновими, немайновими інтересами самої особи чи близьких до неї осіб та її повноваженнями, присутність якої може вплинути на об'єктивність прийняття рішень, а також на вчинення або не вчинення дій під час виконання наданих їй повноважень;
- *перевищення повноважень* – використання службового становища, родинних зв'язків для отримання переваг у навчальній, науковій чи адміністративній сфері.

5.5. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- 5.5.1. відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- 5.5.2. позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- 5.5.3. відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- 5.5.4. позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

5.6. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- 5.6.1. повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- 5.6.2. повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- 5.6.3. відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- 5.6.4. позбавлення академічної стипендії;
- 5.6.5. позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

5.7. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що затверджені (погоджені) Вченою радою університету та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

5.8. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

Кожна особа, стосовно якої встановлено факт щодо порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5.9. Форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами.

5.10. За дії (бездіяльність), що визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Баєва О. В. Основи менеджменту охорони здоров'я: Навч.-метод. посіб. — К.: МАУП, 2007. — 328 с.
2. Гладун З. С. Державне управління в галузі охорони здоров'я. — Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. — 312 с.
3. Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні: Навч. посіб./ І. М. Солоненко; Кер. авт. кол. Л. І. Жаліло. — К.: Вид-во НАДУ, 2004. — 116 с.
4. Журавель В.И. Основы менеджмента в системе здравоохранения. — К., 1994. — 336 с.
5. Здоровье-21. Основы политики достижения здоровья для всех в Европейском регионе Всемирной организации здравоохранения / ВОЗ, Европейское региональное бюро. — Копенгаген, 1999. — 310 с.
6. Киржнер Л. А. Менеджмент организаций: учебное пособие / Л. А. Киржнер, Л. П. Киенко, Т. И. Лепейко, А. М. Тимонин — К. : КНТ, 2006. — 688 с.
7. Крыштопа Б.П., Андреева И.М. Менеджер в здравоохранении. — К.: Добродий МК, 1995. — 180 с.
8. Менеджмент в охороні здоров'я. Структура та поведінка організацій охорони здоров'я: Пер. з англ. / За ред. С.М. Шортела, А.Д. Калюжного. — К.: Основи, 1998. — 560 с.
9. Менеджмент організацій (у питаннях та відповідях): навч. посіб. / [Кучеренко Д. Г. та ін.]; Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. - К. : ІПК ДСЗУ, 2010. - 290 с.
10. Менеджмент організацій : [навч. посіб. для студ.] / [Г. В. Лагутін, В. О. Поколенко, Г. М. Рижаківа та ін.]; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. - К. : КНУБА, 2012. - 95 с.
11. Менеджмент організацій : для самост. вивч.: навч. посіб. / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. - К. : Кондор, 2009. - 376 с.
12. Менеджмент організацій : навч. посіб. / В. І. Гуменник, Ю. С. Копчак,
13. О. С. Кондур. - Київ : Знання, 2012. - 503 с.
14. Менеджмент організацій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Ю. Лінькова; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». - Х. : НТУ «ХП», 2012. - 463 с.
15. Менеджмент організацій і адміністрування : навч. посіб. / [Є. В. Лазарева, О. В. Тарасова, О. О. Євтушевська та ін.]; за ред. Гончарука А. Г.; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Одеса: Фенікс, 2013. - 299 с.
16. Менеджмент організацій: теоретико-прикладний аспект : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [О. Ю. Амосов та ін.]; за заг. ред.: О. Ю. Амосов, В. В. Мамонова; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х. : ХарРІ НАДУ «Магістр», 2010. - 207 с.
17. Основи громадського здоров'я: теорія і практика [навчально-методичний посібник] / За заг. ред. О.В. Безпалько. — Ужгород. : ВАТ «Патент», 2008. — 322 с.
18. Охорона громадського здоров'я: управлінські аспекти / Л. Жаліло, І. Солоненко, Б. Волос та ін. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 140 с.
19. Рингач Н.О. Громадське здоров'я як чинник національної безпеки : монографія / Н.О. Рингач : НАДУ, 2009. — 296 с.
20. Салман Р.Б., Фигейрас Дж. Реформы системы здравоохранения в Европе. — М.: Гэотар Медицина, 2000. — 432 с.
21. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / За ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. — К.: 2000. — 670 с.

Допоміжна

1. Виханский О.С. Стратегическое управление: Ученик. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Гардарики, 2000. — 296 с.
2. Гаєвський Б. А. Основи науки управління: Навч. посібник. — К. : МАУП. — 1997. — 112 с.

3. Гой І. В. Організація підприємницької діяльності: навчально-методичний посібник / І. В. Гой, Т. П. Смелянська – Хмельницький: ХНУ, 2004. – 247 с.
4. Голяченко О.Н., Сердюк А.М., Приходський О.О. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – К.; Тернопіль; Вінниця: Джура, 1997. – 364 с.
5. Екологічне громадське здоров'я: від теорії до практики (За заг. ред. К. Чу та Р. Сімсона): Пер. з англ. / За ред. І. М. Солоненка та Л. І. Жаліло. — Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2002. — 290 с.
6. Економіка підприємства : підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропівного, Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К. : КНЕУ, 2005. - 528 с.
7. Економічний розвиток і державна політика: Вип. 11. — Державна політика та економіка охорони здоров'я в Україні / Під ред. І. Розпутенка та І. Солоненка / Практикум. — К.: Вид-во “К. І. С.”, 2002. — 214 с.
8. Здравоохранение: экономика, маркетинг, менеджмент / Под ред. А.А. Чухно. – Симферополь: Таврида, 2001. – 340 с.
9. Мартинюк О. Концептуально-методологічні засади механізмів державного управління міжгалузевою співпрацею з охорони громадського здоров'я // Упр. сучас. містом. — 2004. — № 4 (16). — С. 213–218.
10. Менеджмент организаций и процессов : учеб. пособие на основе афоризмов, шуток, мыслей / [авт.-сост.]: В. Е. Николайчук. - Донецк : Донбасс, 2011. - 948 с.
11. Менеджмент організації. Практикум : навч. посіб. [для вищ. навч. закл.] / С. І. Бай; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : КНТЕУ, 2004. - 178 с.
12. Радиш Я. Ф. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис, проблеми та шляхи реформування. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 360 с.
13. Состояние подготовки специалистов в области общественного здравоохранения в Украине и в мире / Ю.В. Вороненко, В.В. Глуховский, А.С. Коваленко и др. – К.: Сфера, 2003. – 86 с.
14. Стратегічні напрямки розвитку охорони здоров'я в Україні: Монографія / За ред. В. М. Лехан (У складі авт. кол. Л. І. Жаліло, І. М. Солоненка та ін.). — К.: Сфера, 2001. — 176 с.
15. Управління організаціями (деякі аспекти) : монографія / А. Леткевіч. - Львів : ЛДУВС, 2010. - 148 с.
16. Шортел С., Калюжний А. Менеджмент в охороні здоров'я: Пер. з англ. / За ред. І. М. Солоненка. — К.: Основи, 1998. — 500 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сайт Верховної Ради України - <http://www.rada.gov.ua/>
2. Сайт Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. – URL: <http://www.dnrb.gov.ua>
4. Держана служба статистики України. – URL: www.ukrstat.gov.ua
5. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. – URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
7. Національна наукова медична бібліотека України. – URL: <http://www.library.gov.ua>
8. Національна медична бібліотека США. – URL: <http://www.nlm.nih.gov>
9. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. – URL: <http://korolenko.kharkov.com>

Нормативно-правове забезпечення

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відом. Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — С. 141.
2. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров'я” // Відом. Верховної Ради України. — 1993. — № 4. — С. 19.
3. Постанова Кабінету Міністрів України “Про комплексні заходи щодо впровадження сімейної медицини в систему охорони здоров'я” від 20 червня 2000 р. № 989.
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я» від 30 листопада 2016 р. №1002-р // Україна. Здоров'я нації. – 2017. - № 3 (44). – С. 15-23.

5. Наказ МОЗ України “Про проведення моніторингу реорганізації первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини” від 25 червня 2001 р. № 244.
6. Наказ МОЗ України “Про затвердження методичних рекомендацій “Оцінка ризику для здоров’я населення від забруднення атмосферного повітря” від 13 квітня 2007 № 184.
7. Закон України «Про державну службу» від 16.12.1993р. №3723-X11 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52.
8. Закон України «Про зайнятість населення». Том 1. – К., 1999. – С. 252-268.
9. Закон України «Про охорону праці». Закони України. Том 4. – К., 1996. – С. 114-133.
10. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx